

XIX Międzynarodowy Kongres Entomologiczny (Beijing, Chiny, 28 VI–4 VII 1992 r.)

Był to największy z dotychczas zorganizowanych kongresów entomologicznych, bowiem uczestniczyło w nim aż 3600 osób z 78 krajów! Odbywał się w Chińskim Centrum Olimpijskim położonym 9 km od centrum Pekinu. Z Polski w Kongresie uczestniczyło 17 osób: 7 ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, 3 z Instytutu Ochrony Roślin, 2 z Instytutu Ekologii PAN oraz po 1 osobie z Instytutu Badawczego Leśnictwa, Instytutu Zoologii PAN, Instytutu Zoologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Instytutu Zoologii Uniwersytetu Wrocławskiego i z Wyższej Szkoły Rolniczo-Pedagogicznej w Siedlcach.

Uroczyste otwarcie Kongresu odbyło się 28 czerwca w Wielkiej Sali Zgromadzeń Narodowych przy Placu Niebiańskiego Spokoju. Uczestnicy powitani zostali przez wicepremiera, burmistrza Pekinu, prezydenta i sekretarza generalnego Kongresu oraz przez prezesa Chińskiej Akademii Nauk. W imieniu uczestników Kongresu prof. R. G. Galun, przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego Kongresu, podziękowała gospodarzom za zorganizowanie tak ogromnej imprezy. Po krótkim koncercie muzyki symfonicznej w wykonaniu orkiestry Centralnej Opery Chińskiej, prof. Da-rong Zhou wygłosił wykład otwierający Kongres pt. „Zasady realizacji zwalczania szkodników w Chinach”. Był to wykład podsumowujący główne osiągnięcia entomologów chińskich w zwalczaniu trzech gatunków szarańczy oraz szkodników kukurydzy, ryżu, pszenicy i jedwabiu.

Poranne i popołudniowe obrady Kongresu rozpoczynały się wykładem plenarnym, a następnie odbywały się posiedzenia w 18 sekcjach. Z ciekawszych wykładów plenarnych można wymienić wykład prof. M. J. Whittena (Australia) „Życie z owadami”, wykład prof. Jun-de Quina (Chiny) „Owady w życiu kulturalnym Chin” oraz wykład prof. D. F. Waterhouse’a (Australia) „Biologiczne zwalczanie owadów w strefie Pacyfiku”.

Obradowały następujące sekcje: 1. Systematyka, filogeneza i zoogeografia, 2. Morfologia i ultrastruktury, 3. Biologia komórki, fizjologia i biochemia, 4. Genetyka i bioinżynieria, 5. Ekologia, 6. Behawior, 7. Owady społeczne i hodowla pszczół, 8. Patologia owadów, 9. Biologiczne zwalczanie owadów, 10. Entomologia rolnicza, 11. Entomologia leśna, 12. Entomologia medyczna i weterynaryjna, 13. Toksykologia, 14. Rozwój zastosowań pestycydów i przepisy prawne, 15. Szkodniki magazynowe i entomologia miast, 16. Hodowla jedwabników, 17. Akarologia, 18. Ochrona, zróżnicowanie i utrzymanie równowagi w populacjach owadów.

Każda z tych sekcji dzieliła się z kolei na kilka do kilkunastu sympozjów. Z polskich uczestników przewodniczącymi obrad sympozjów byli: prof. Jan Boczek (SGGW) – sympozjum na temat „Szkodniki magazynowe i domowe roztocza”, prof. Jerzy Woyke (SGGW) – sympozjum na temat „Biologia pszczół” oraz prof. Szczepan Biliński (UJ) – sympozjum na temat „Owariole i oogeneza”.

Niezależnie od obrad sekcji odbyły się też dwie ogromne sesje plakatowe. Pierwsza w dniach 29–30 czerwca, na której prezentowano plakaty z sekcji 1–9 (ponad 600 plakatów) i druga w dniach 2–3 lipca, z plakatami z sekcji 10–18 (również ponad 600). Najwięcej plakatów przedstawiono w sekcjach: „Entomologia leśna” (160), „Biologiczne zwalczanie owadów” (128), „Systematyka, filogeneza i zoogeografia” (128) oraz „Entomologia rolnicza” (110).

W związku z tak dużą ofertą interesujących sympozjów i plakatów, każdego dnia należało dokonywać starannych wyborów poszczególnych pozycji z dokładnym wynotowaniem sal, w których odbywały się obrady. Niestety, nie zawsze to było skuteczne, gdyż zmiany w programie nie były podawane. Piszący te słowa uczestniczyli głównie w obradach sekcji ekologicznej oraz sekcji poświęconej szkodnikom magazynowym, a to z racji tematyki, którą się zajmują. Oprócz tego wysłuchali kilku interesujących wykładów poświęconych interakcji między roślinami a mszycami oraz zastosowaniu metod biochemicznych (elektroforezy, oznaczania DNA) do badań molekularnych, biochemicznych i genetycznych.

Na podstawie prezentowanych na Kongresie wykładów i plakatów wyróżnić można dwa główne kierunki współczesnych badań entomologicznych. Pierwszy to bardzo szczegółowe badania nad ultrastrukturą komórki, biochemią i genetyką owadów. Drugi kierunek, to w myśl hasła „mniej teorii, więcej praktyki”, zwalczanie za wszelką cenę szkodników – od stosowania coraz to nowej generacji pestycydów, poprzez stosowanie wyciągów z roślin, aż do walki biologicznej. Warto odnotować, że pojawiają się wśród entomologów głosy nawołujące do większej ostrożności w zwalczaniu owadów (prof. R. G. Galun, prof. M. J. Whitten). Wyniszczenie bowiem wszystkich szkodników może prowadzić z jednej strony do zastąpienia łańcucha „spasania” przez łańcuch detrytusowy, co miałoby poważne skutki dla funkcjonowania ekosystemów. Z drugiej strony prowadzić to może do wyginięcia entomofauny, tak że następne pokolenia będą znały większość gatunów owadów już tylko z zapisów komputerowych.

Nie tylko część naukowa Kongresu była bardzo bogata, co zmuszało do starannej selekcji interesujących wykładów; również zestaw wycieczek i imprez kulturalnych był bardzo różnorodny. Poza wycieczką śródkongresową na chiński mur, uczestnicy mogli zwiedzić „zakazane miasto”, letnią rezydencję cesarza, świątynię nieba, fabrykę jaspisu oraz pekińskie zoo. Z imprez kulturalnych z dużym aplauzem uczestników spotkał się koncert, na który złożyły się pokazy akrobatyczne i magiczne, muzyka, śpiew i tańce narodowe oraz pokaz mody. Odbył się również bankiet, na którym podawano najróżniejsze potrawy chińskiej kuchni. Dla kolekcjonerów owadów zorganizowano całodniową wycieczkę, na której mogli zebrać entomofaunę z okolic Pekinu.

Wszystkie obrady odbywały się w klimatyzowanych pomieszczeniach, co przy ponad 30-stopniowych upałach stwarzało referentom i słuchaczom komfortowe warunki. Klimatyzację miały również pokoje hotelowe i autokary wycieczkowe. Organizatorzy Kongresu na wszystkie wycieczki zapewnili obecność przewodników mówiących w języku angielskim.

W sobotę (4 lipca) po południu nastąpiło zamknięcie obrad Kongresu. Wykład zamykający Kongres wygłosił prof. F. C. Kafatos (USA) na temat „Kontrolowany rozwój materiału genetycznego owadów. Podstawowe mechanizmy i możliwości zastosowań”. Na zakończenie entomolodzy włoscy zaprosili uczestników na następny XX Kongres Entomologiczny, który odbędzie się za cztery lata we Florencji.

Mirosława Prus i Tadeusz Prus